

Bruxelles, 29.6.2020
C(2020) 4509 final

COMUNICARE A COMISIEI

A treia modificare a Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19

COMUNICARE A COMISIEI

A treia modificare a Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19

1. INTRODUCERE

1. La 19 martie 2020, Comisia a adoptat comunicarea intitulată „Cadru temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19”¹ (denumită în continuare „cadru temporar”). La 3 aprilie 2020, Comisia a adoptat o primă modificare pentru a include acordarea de ajutoare pentru accelerarea cercetării privind produsele relevante pentru COVID-19 și a testării și a producției de astfel de produse, pentru a proteja locurile de muncă și pentru a sprijini în continuare economia în contextul crizei actuale². La 8 mai 2020, Comisia a adoptat o a doua modificare pentru a facilita și mai mult accesul la capital și la lichidități al întreprinderilor afectate de criză³.
2. Aplicarea clar direcționată și proporțională a controlului UE privind ajutoarele de stat asigură eficacitatea măsurilor naționale de sprijin menite să ajute întreprinderile afectate în cursul epidemiei de COVID-19 și limitează, în același timp, denaturările nejustificate ale pieței interne, menținând integritatea acestora și asigurând condiții de concurență echitabile. Acest lucru va contribui la continuitatea activității economice pe durata epidemiei de COVID-19 și va oferi economiei o platformă puternică în vederea redresării în urma crizei, ținând seama de importanța îndeplinirii tranziției verzi și a celei digitale, în conformitate cu legislația și obiectivele Uniunii.
3. Scopul prezentei comunicări este de a clarifica și modifica condițiile aferente măsurilor temporare de ajutor de stat pe care Comisia le consideră compatibile în temeiul articolului 107 alineatul (3) literele (b) și (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în contextul epidemiei de COVID-19.
4. În primul rând, scopul principal al cadrului temporar este de a oferi un sprijin specific întreprinderilor viabile care au intrat în dificultate financiară ca urmare a epidemiei de COVID-19. Pentru a se evita denaturarea nejustificată a concurenței, acesta este un principiu important. În acest context, cadrul temporar completează, și nu înlocuiește, posibilitățile de care dispun în prezent statele membre pentru a oferi sprijin. De exemplu, în ceea ce privește întreprinderile care se aflau deja în dificultate financiară înainte de izbucnirea epidemiei de COVID-19, Orientările Comisiei privind salvarea și restructurarea⁴ au stabilit condiții clare în baza cărora aceste întreprinderi trebuie să elaboreze planuri de restructurare solide care să le permită să devină viabile pe termen lung. Condițiile respective au scopul de a

¹ Comunicarea Comisiei din 19 martie 2020, C(2020) 1863, JO C 091I, 20.3.2020, p. 1.

² Comunicarea Comisiei din 3 aprilie 2020, C(2020) 2215, JO C 112I, 4.4.2020, p. 1.

³ Comunicarea Comisiei din 8 mai 2020, C(2020) 3156, JO C 164, 13.5.2020, p. 3.

⁴ Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate, JO C 249, 31.7.2014, p. 1.

asigura că aceste întreprinderi nu continuă să solicite ajutoare de stat în loc să concureze pe piață în baza meritelor proprii.

5. Microîntreprinderile și întreprinderile mici (și anume, întreprinderile cu mai puțin de 50 de angajați și o cifră de afaceri anuală și/sau un bilanț anual în valoare de mai puțin 10 milioane EUR) contribuie în mod semnificativ la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică în Uniune la nivel agregat: aceste întreprinderi generează peste 37 % din valoarea adăugată și aproape 50 % din locurile de muncă din sectorul nefinanciar. În cursul crizei actuale, microîntreprinderile și întreprinderile mici au fost afectate în mod deosebit de penuria de lichidități cauzată de impactul economic al epidemiei de COVID-19. Șocul fără precedent la nivelul cererii și ofertei cauzat de criză a exacerbât, de asemenea, dificultățile cu care se confruntă aceste întreprinderi în ceea ce privește accesul la finanțare pe piață în general, comparativ cu întreprinderile mijlocii și mari. În cazul în care nu sunt remediate, aceste dificultăți ar putea duce la un număr mare de falimente ale microîntreprinderilor și ale întreprinderilor mici, cauzând perturbări grave pentru întreaga economie a Uniunii.
6. Prin urmare, Comisia consideră că este oportun să se includă în cadrul temporar ajutoare de stat pentru toate microîntreprinderile și întreprinderile mici, chiar dacă acestea s-ar încadra în categoria întreprinderilor aflate în dificultate financiară⁵ la 31 decembrie 2019, cu condiția ca acestea să nu facă obiectul unei proceduri colective de insolvență în temeiul legislației naționale și să nu fi primit ajutor pentru salvare (care nu a fost rambursat) sau ajutor pentru restructurare (făcând în continuare obiectul unui plan de restructurare). Având în vedere dimensiunea lor limitată și implicarea limitată în tranzacțiile transfrontaliere, Comisia consideră că este mai puțin probabil ca ajutoarele de stat acordate microîntreprinderilor și întreprinderilor mici să denatureze concurența pe piața internă și să afecteze schimburile comerciale în interiorul UE decât ajutoarele de stat acordate întreprinderilor mijlocii și mari.
7. Aceste ajutoare au, de asemenea, scopul de a oferi mai multe posibilități de sprijin pentru startupurile inovatoare, care sunt în faza de creștere accelerată și care sunt, așadar, esențiale pentru redresarea economică a Uniunii. Deși nu există o definiție a UE pentru startupuri, se pare că marea majoritate a startupurilor se încadrează în categoria microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici de la definiția întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din anexa I la Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare. Comisia reamintește, de asemenea, că, înainte de această modificare, toate IMM-urile care la 31 decembrie 2019 existau de mai puțin de trei ani beneficiau deja de măsurile de ajutor prevăzute în cadrul temporar, întrucât acestea nu ar putea fi considerate întreprinderi în dificultate la 31 decembrie 2019, în conformitate cu Regulamentul general de exceptare pe

⁵ Astfel cum sunt definite în Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare, și anume la articolul 2 punctul 18 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187, 26.6.2014, p. 1.

categorii de ajutoare, în afară de cazurile excepționale de procedură de insolvență sau de ajutor pentru salvare ori restructurare⁶.

8. Statele membre pot avea în vedere modificarea schemelor existente aprobate de Comisie în temeiul cadrului temporar pentru a include în sfera beneficiarilor microîntreprinderile și întreprinderile mici care se aflau deja în dificultate la 31 decembrie 2019, cu condiția să corespundă situațiilor descrise la punctele 6 și 7 de mai sus. Statele membre care intenționează să modifice schemele menționate anterior sunt invitate să notifice o listă cu toate schemele existente pe care intenționează să le modifice și să furnizeze informațiile necesare enumerate în anexa la prezenta comunicare. Astfel, Comisia va putea să adopte o decizie care să acopere lista schemelor.
9. În al doilea rând, cadrul temporar, astfel cum a fost modificat la 8 mai 2020, stabilește criteriile din cadrul normelor UE privind ajutoarele de stat pe baza cărora statele membre pot acorda sprijin public sub formă de instrumente de capitaluri proprii și/sau instrumente de capital hibride întreprinderilor care se confruntă cu dificultăți financiare din cauza epidemiei de COVID-19. În acest context, Comisia reamintește că TFUE este neutru în ceea ce privește proprietatea publică/privată (articolul 345 din TFUE). Condițiile aplicabile întreprinderilor care sunt deținute integral sau parțial de stat pentru a atrage capital de la acționarii publici și privați ar trebui să fie aliniate la cele aplicabile întreprinderilor private, menținând totodată aceleași garanții care să asigure concurența efectivă, efectuând ajustările corespunzătoare. În special, având în vedere necesitatea de a limita ajutoarele de stat la minimul necesar, condițiile ar trebui să încurajeze injecțiile de capital cu o participare privată semnificativă.
10. În al treilea rând, Comisia consideră că ajutorul nu ar trebui să fie condiționat de relocarea unei activități de producție sau a altei activități a beneficiarului dintr-o altă țară din Spațiul Economic European (SEE) pe teritoriul statului membru care acordă ajutorul, deoarece s-ar părea că impunerea unei astfel de condiții ar cauza prejudicii semnificative pieței interne.
11. În fine, aplicarea cadrului temporar a evidențiat, de asemenea, necesitatea de a introduce clarificări și modificări suplimentare în privința altor puncte ale cadrului, în special din secțiunile 3.3, 3.10 și 3.11.

2. MODIFICĂRI ALE CADRULUI TEMPORAR

12. Următoarele modificări ale Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19 vor produce efecte de la 29 iunie 2020.
13. Se introduce următorul punct 15a:

⁶ În conformitate cu articolul 2 punctul 18 din Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare, IMM-urile care există de mai puțin de trei ani nu pot fi considerate întreprinderi în dificultate, cu excepția cazului în care: (i) fac obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinesc criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor; (ii) au primit ajutor pentru salvare și nu au rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția ori (iii) au primit ajutoare pentru restructurare și fac încă obiectul unui plan de restructurare.

„15a. Cu toate acestea, ajutoarele acordate în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) din TFUE trebuie să compenseze pagubele cauzate în mod direct de epidemia de COVID-19, cum ar fi pagubele cauzate direct de măsurile de carantină care nu îi permit beneficiarului să își desfășoare activitatea economică. În schimb, alte tipuri de ajutoare care abordează, în general, încetinirea creșterii economice cauzate de epidemia de COVID-19 trebuie evaluate din perspectiva temeiurilor de compatibilitate prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE și, deci, în principiu, pe baza prezentului cadru temporar.”

14. Se introduce următorul punct 16b:

„16b. Ajutorul acordat în temeiul prezentei comunicări în baza articolului 107 alineatul (3) litera (b) sau (c) din TFUE nu trebuie să fie condiționat de relocarea unei activități de producție sau a altei activități a beneficiarului dintr-o altă țară din SEE pe teritoriul statului membru care acordă ajutorul. S-ar părea că impunerea unei astfel de condiții ar cauza prejudicii pieței interne. Aceasta indiferent de numărul de locuri de muncă pierdute efectiv în unitatea inițială a beneficiarului din SEE.”

15. Se introduc punctele 22 litera (ca), 25 litera (ha), 27 litera (ga), 35 litera (ha), 37 litera (ka), 39 litera (ia) și 49 litera (da), cu următorul text:

„Prin derogare de la cele de mai sus, ajutorul se poate acorda microîntreprinderilor sau întreprinderilor mici (în sensul anexei I la Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare) care se aflau deja în dificultate la 31 decembrie 2019, cu condiția să nu facă obiectul unei proceduri colective de insolvență în temeiul legislației naționale și să nu fi primit ajutor pentru salvare^[*] sau ajutor pentru restructurare^[**].”

16. La punctul 27, litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„a. împrumuturile pot fi acordate cu rate reduse ale dobânzii care să fie cel puțin egale cu rata de bază (rata IBOR corespunzătoare scadenței de 1 an sau echivalentul acesteia, publicată de Comisie^[*]) disponibilă fie la 1 ianuarie 2020, fie la momentul notificării, la care se adaugă marjele riscului de credit prevăzute în tabelul de mai jos: ”

17. Punctul 42 se înlocuiește cu următorul text:

„42. În vederea păstrării locurilor de muncă, statele membre pot avea în vedere să contribuie la costurile salariale ale întreprinderilor care, din cauza epidemiei de COVID-19, ar disponibiliza personal sau la venitul echivalent salariului al persoanelor care desfășoară o activitate independentă în cazul cărora măsurile naționale adoptate ca răspuns la epidemia de COVID-19 au dus la suspendarea sau reducerea activității lor economice. Dacă astfel de scheme de sprijin se aplică întregii economii, acestea nu intră în domeniul de aplicare al controlului care se

[*] În schimb, dacă au primit ajutor de salvare, trebuie ca, în momentul acordării ajutorului în temeiul prezentei comunicări, să fi rambursat împrumutul sau să fi încetat garanția.

[**] În schimb, dacă au primit ajutor pentru restructurare, trebuie ca, în momentul acordării ajutorului în temeiul prezentei comunicări, să nu mai facă obiectul unui plan de restructurare.

[*] Rate de bază calculate în conformitate cu Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de scont (JO C 14, 19.1.2008, p. 6.) și publicate pe site-ul web al DG Concurență la adresa https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

efectuează la nivelul Uniunii în materie de ajutoare de stat, deoarece aceste scheme nu au un caracter selectiv. Dacă însă schemele respective se limitează la anumite sectoare, regiuni sau tipuri de întreprinderi, se consideră că schemele respective le oferă întreprinderilor un avantaj selectiv.”

18. La punctul 43, literele (a), (c) și (d) se înlocuiesc cu următorul text:

„a. ajutoarele au scopul de a evita concedierile pe perioada epidemiei de COVID-19 (și de a asigura continuarea activităților economice ale persoanelor care desfășoară o activitate independentă);”;

„c. subvenția salarială se acordă pe o perioadă de maximum douăsprezece luni de la data cererii de ajutor, pentru angajații care altfel ar fi fost concediați din cauza suspendării sau reducerii activităților economice cauzate de epidemia de COVID-19 (sau pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă, a căror activitate economică a fost afectată negativ de epidemia de COVID-19) și cu condiția ca personalul beneficiar să fie menținut permanent în locul de muncă pe toată perioada în care este acordat ajutorul (sau cu condiția ca activitatea economică relevantă a persoanei care desfășoară o activitate independentă să fie menținută pe toată perioada în care este acordat ajutorul);”;

„d. subvenția salarială lunară nu trebuie să depășească 80 % din salariul lunar brut (care include contribuțiile de asigurări sociale ale angajatorului) al personalului beneficiar (sau 80 % din venitul lunar mediu echivalent salariului al persoanei care desfășoară o activitate independentă). De asemenea, statele membre pot să notifice, în special în beneficiul categoriilor de persoane cu salarii mici, metode alternative de calculare a intensității ajutoarelor, bazate, de exemplu, pe salariul mediu sau minim național, cu condiția ca proporționalitatea ajutorului să fie menținută;”.

19. Punctul 64 se înlocuiește cu următorul text:

„64. Alternativ, statul poate vinde în orice moment, la prețurile pieței, participația sa altor cumpărători decât beneficiarul. O astfel de vânzare necesită, în principiu, o consultare deschisă și nediscriminatorie a potențialilor cumpărători sau vânzarea la bursa de valori. Statul le poate acorda acționarilor existenți, și anume celor care aveau statutul de acționari înainte de luarea măsurilor de recapitalizare în contextul COVID-19, drepturi prioritare de cumpărare la prețul rezultat în urma consultării publice. Dacă statul își vinde participația la un preț mai mic decât prețul minim prevăzut la punctul 63, dispozițiile privind guvernanta prevăzute în secțiunea 3.11.6 continuă să se aplice timp de cel puțin patru ani de la acordarea măsurii de injecție de capital propriu în contextul COVID-19.”

20. Punctul 78 se înlocuiește cu următorul text:

„78. Atât timp cât cel puțin 75 % din măsurile de recapitalizare în contextul COVID-19 nu au fost rambursate, remunerația fiecărui membru al conducerii beneficiarilor nu trebuie să depășească partea fixă a remunerației sale la 31 decembrie 2019. Pentru persoanele care devin membri ai conducerii la data recapitalizării sau ulterior, limita aplicabilă este remunerația fixă a membrilor conducerii cu același nivel de responsabilități la 31 decembrie 2019. În niciun caz nu se plătesc prime sau alte elemente de remunerație variabile sau comparabile.”

21. Se introduc următoarele puncte 78a și 78b:

„78a. În cazul în care statul este un acționar existent, și anume avea statutul de acționar înainte de injectia de capital propriu în contextul COVID-19, și:

- a) statul injectează capital propriu nou în aceleași condiții ca și investitorii privați și proporțional cu participația sa existentă (sau mai puțin) și
- b) participarea privată este semnificativă (în principiu, cel puțin 30 % din noul capital propriu injectat) și
- c) injectia de capital propriu nou efectuată de stat constituie ajutor de stat din cauza circumstanțelor speciale în care este efectuată, de exemplu, din cauza unei alte măsuri în beneficiul întreprinderii,

nu este necesar să se impună condiții specifice în ceea ce privește încetarea participării statului și se aplică următoarele:

- i. punctele 61 și 62 nu se aplică unei astfel de măsuri de injectie de capital propriu în contextul COVID-19;
- ii. prin derogare de la punctele 74, 75 și 78, interdicția privind achizițiile și plafonul privind remunerarea membrilor conducerii sunt limitate la trei ani;
- iii. prin derogare de la punctul 77, interdicția privind plata de dividende se elimină pentru deținătorii de acțiuni noi. În cazul acțiunilor existente, interdicția privind plata de dividende se elimină dacă participația deținătorilor respectivelor acțiuni existente luată împreună este diluată la mai puțin de 10 % din întreprindere. Dacă participația deținătorilor acțiunilor existente luată împreună nu se diluează la mai puțin de 10 % din întreprindere, interdicția privind plata de dividende se aplică în cazul acționarilor existenți timp de trei ani. În orice caz, remunerația datorată pentru instrumentele de capital hibride și instrumentele de tip creanță subordonată emise în contextul COVID-19 deținute de stat se plătește înainte ca dividendele să fie plătite acționarilor într-un anumit an;
- iv. cerințele prevăzute în secțiunea 3.11.7 nu se aplică, cu excepția obligațiilor de raportare prevăzute la punctul 83, care se aplică timp de trei ani și
- v. toate celelalte condiții prevăzute în secțiunea 3.11 se aplică *mutatis mutandis*.”

„78b. Dacă statul injectează capital propriu într-o întreprindere la care nu este acționar existent (și anume, nu avea statutul de acționar înainte de măsura de injectie de capital propriu în contextul COVID-19) și

- a) injectează noi capitaluri proprii în aceleași condiții ca și investitorii privați și
- b) participarea privată este semnificativă (în principiu, cel puțin 30 % din noul capital propriu injectat) și
- c) în cazul în care injectia de capital propriu efectuată de stat constituie ajutor de stat din cauza circumstanțelor speciale în care este efectuată, de exemplu, din cauza unei alte măsuri în beneficiul întreprinderii,

se aplică următoarele:

- i. prin derogare de la punctul 77, interdicția privind plata de dividende se elimină pentru toți deținătorii de acțiuni noi. În cazul acțiunilor existente, interdicția privind plata de dividende se elimină dacă participația deținătorilor respectivelor acțiuni existente luată împreună este diluată la mai puțin de 10 % din întreprindere. În orice caz, remunerația datorată pentru instrumentele de capital hibride și instrumentele de tip creanță subordonată emise în contextul COVID-19 deținute de stat se plătește înainte ca dividendele să fie plătite acționarilor într-un anumit an și
- ii. toate celelalte condiții prevăzute în secțiunea 3.11 se aplică *mutatis mutandis*.”

22. Punctul 86 se înlocuiește cu următorul text:

„Cu excepția ajutoarelor acordate în temeiul secțiunilor 3.9, 3.10 și 3.11, statele membre trebuie să publice informațiile relevante cu privire la fiecare ajutor individual în valoare de peste 100 000 EUR^[*] acordat în temeiul prezentei comunicări și, respectiv, de peste 10 000 EUR^[**] în sectoarele agriculturii și pescuitului pe site-ul web cuprinzător dedicat ajutoarelor de stat sau pe instrumentul IT al Comisiei^[***], în termen de 12 luni de la data acordării. Statele membre trebuie să publice informațiile relevante^[****] cu privire la fiecare recapitalizare individuală acordată în temeiul secțiunii 3.11 pe site-ul web cuprinzător dedicat ajutoarelor de stat sau pe instrumentul IT al Comisiei, în termen de 3 luni de la data recapitalizării. Se include valoarea nominală a recapitalizării pentru fiecare beneficiar.”

[*] Este vorba de informațiile solicitate în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 și în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei. Pentru avansurile rambursabile, garanții, împrumuturi, împrumuturi subordonate și alte forme de ajutor, valoarea nominală a instrumentului financiar suport trebuie introdusă pentru fiecare beneficiar. În ceea ce privește avantajele fiscale și de plată, cuantumul ajutorului individual poate fi indicat sub formă de intervale.

[**] Este vorba de informațiile solicitate în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei și în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 1388/2014 al Comisiei din 16 decembrie 2014. Pentru avansurile rambursabile, garanții, împrumuturi, împrumuturi subordonate și alte forme de ajutor, valoarea nominală a instrumentului financiar suport trebuie introdusă pentru fiecare beneficiar. În ceea ce privește avantajele fiscale și de plată, cuantumul ajutorului individual poate fi indicat sub formă de intervale.

[***] Pagina de căutare publică privind transparența ajutoarelor de stat oferă acces la datele privind fiecare ajutor de stat acordat de statele membre în conformitate cu cerințele UE privind transparența ajutoarelor de stat și poate fi consultată la adresa <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=ro>.

[****] Este vorba de informațiile solicitate în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014, în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei și în anexa III la Regulamentul (UE) nr. 1388/2014 al Comisiei din 16 decembrie 2014.

Anexă: Informații care trebuie furnizate în lista schemelor existente autorizate în temeiul Cadrului temporar pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei în contextul actualei epidemii de COVID-19, în privința cărora este notificată Comisiei extinderea sferei beneficiarilor eligibili

Lista schemelor existente și modificările avute în vedere			
Numărul ajutorului de stat al schemei autorizate¹	Titlul	Modificarea notificată	Confirmarea faptului nu s-au adus alte modificări schemei existente

¹ Dacă schema a fost modificată, vă rugăm să indicați numărul ajutorului de stat al deciziei inițiale de autorizare